

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

FOGLALKOZTATÁSI, MUNKAÜGYI ÉS MUNKAVÉDELMI FŐOSZTÁLY
MUNKAÜGYI ÉS MUNKAVÉDELMI OSZTÁLY

Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2020. évben történt munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatairól

A munkavédelmi hatóság a szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató munkáltatóknál végez hatósági ellenőrzést, melynek célja a munkahelyeken előforduló szabálytalanságok feltárása, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartásának biztosítása. A hatóság mind a munkabiztonsági, mind a munkaegészségügyi követelmények megvalósulását vizsgálja. Az ellenőrzések megállapításai alapján kötelezi a munkáltatót a jogsértő állapot megszüntetésére.

Emellett a munkavédelmi előírások végrehajtását és a megelőzést szolgáló tájékoztató, felvilágosító tevékenységével segíti a hatósághoz fordulókat. Azoknál a munkáltatóknál, akiknél a hatósági intézkedések ellenére sem tapasztalható jogkövető magatartás, az előírások szerint a súlyos veszélyeztetés megvalósulása esetén munkavédelmi bírságot szabunk ki.

A hatóság súlyos munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések kivizsgálását, a munkáltatók részéről megküldött munkabaleseti jegyzőkönyvek ellenőrzését, feldolgozását, valamint a jogszabályokban előírt munkaegészségügyi nyilvántartásokkal kapcsolatos feladatokat végzi.

A munkavédelmi hatóság 2020. évi munkájának ismertetése:

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) a munkavédelmi hatóság tevékenységére vonatkozó követelményeket az „Országos Hatósági Ellenőrzési Terv” és „A munkavédelmi és munkaügyi ellenőrzést végző hatóságok ellenőrzéseire vonatkozó teljesítmény-célkitűzések” dokumentumokban határozta meg. A hatóság e követelmények és a saját munkatervben meghatározottak figyelembevételével végezte tevékenységét.

Az ellenőrzési feladatok, célkitűzések teljesülését a 2020. évben jelentkező COVID járvány jelentősen befolyásolta. A korábbi évekkel szemben a járvány okozta megbetegedések miatt a foglalkozási eredetű megbetegedés gyanújával kapcsolatos bejelentések száma sokszorosára növekedett. A bejelentett esetek kivizsgálása a mai napig is meghatározó munkaterhet jelent a hatóság feladatellátásában. E mellett a súlyos munkabalesetek száma, az azzal kapcsolatos kivizsgálási feladatok nem csökkentek.

A leírtakon túl a járvány nem csak a munkáltatók, hanem a hatóságunk életében is kényszerű változásokat hozott. Az országos intézkedéseket figyelembe véve a megbetegedések terjedésének mérséklése miatt a hatóságunknak is meg kellett hoznia a szükséges intézkedéseket. Egyrészt a saját és külső munkáltatók munkavállalóinak védelme érdekében

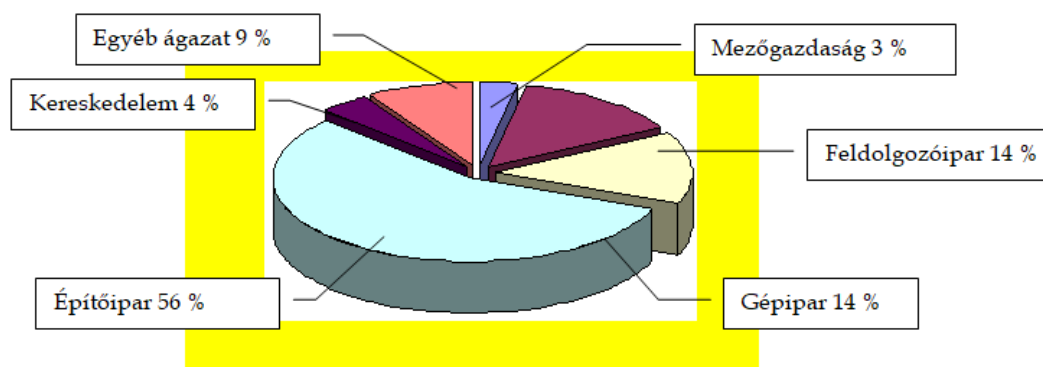
szükségessé vált a személyes kontaktok számának csökkentése, illetve emellett szükséges volt az egyéni védőeszközök, a fokozott fertőtlenítés lehetőségének biztosítása, a belső munkavégzés, az ügyfél forgalom szabályainak módosítása.

A meglévő erőforrásainkat figyelembe véve meg kellett határozni azokat az ellenőrzési prioritásokat, amelyeket a megnövekedett munkateher, a járványügyi intézkedések mellett végezhattünk. Ezek voltak például a minisztérium által meghatározott célvizsgálatokban való részvétel, a munkabalesetekkel, közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos vizsgálatok végzése.

A hatóságnál 2020. év elején a munkavédelmi szakügyintézői létszám jelentősen csökkent, melyet nem sikerült pótolni annak ellenére, hogy létszámbővítés történt, mivel az új belépők képzése hosszabb időt vesz igénybe.

Összességében a kedvezőtlen körülmények, a megnövekedett feladatok, az elmúlt évben igen nagy terhet jelentettek a munkavédelmi hatóságra.

2020. évben 251 munkáltatónál végzett munkavédelmi ellenőrzés ágazati megoszlása:

A 2020. évben végzett célvizsgálatok:

Az ITM és a Kormányhivatalok 2020. évi országos hatósági ellenőrzési tervében meghatározott és 2020. március 31. napján elrendelt építőipari tevékenységek munkavédelmi célvizsgálatának végrehajtása 2020. április 08. napján a koronavírus járvány miatt felfüggesztésre került.

A veszélyhelyzet megszűnésével az ITM foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkára a munkavédelmi hatóságok részére 2020. július 01. – november 30. közötti időszakokra elrendelte az „*Építőipari tevékenységek Munkavédelmi célvizsgálata*” lefolytatását.

A vizsgálat célja annak ellenőrzése, hogy a munkáltatók a tevékenységük során a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítják-e, illetve betartják-e az előírt személyi-, tárgyi- és szervezési követelményeket. A vizsgálat célja volt továbbá, hogy felhívja a munkáltatók figyelmét a veszélyes anyagokkal/keverékekkel kapcsolatos jogszabályváltozásokra és tanácsadással segítsük ez irányú feladataik végrehajtását.

Az ellenőrzött építőipari tevékenységet végző munkáltatók elsősorban magasépítési- illetve magasépítési létesítményekhez tartozó közmű- és mélyépítési munkákat végeztek. A

célvizsgálat során 30 db építőipari tevékenységet végző munkáltató munkavédelmi ellenőrzésére került sor, melyek közül 28 db szabálytalansággal érintett volt. A munkáltatók többsége létszám kategória szerint 6-50 főt foglalkoztató munkáltató volt.

Leggyakoribb és legsúlyosabb hiányosságok a magasban végzett munkák során, az építményeken, azok kivitelezési munkáinál, állványokon, a tárgyak és személyek leesés elleni megfelelő védelmének hiányával voltak kapcsolatosak. A magasban lévő munkaszinteken, a szabadba vezető falnyílásoknál, lépcsőházak lépcsőkarjainál a védőkorlátok hiányoztak vagy azok nem voltak megfelelőek, egysoros kivitelben vagy rögzítés nélkül készültek. A munkaterületeken felállított keretes, valamint mobil állványok kiépítése gyakran nem volt megfelelő. Jellemző volt az állványok munkaszintjein a végkorlát elemek hiánya, a nem megfelelő leesés elleni védelem biztosítása, így például egysoros korlátok építése, a lábdeszkák elhelyezésének hiánya. Az állványok használatbavétel előtti ellenőrzését gyakran nem végezték el, írásban nem dokumentálták. Mobil állványoknál is jellemző tapasztalat, hogy gyakran csak egysoros korlátot építettek ki.

Az egyéni védőeszközök használatával kapcsolatban megállapítható volt, hogy azokat a munkáltatók többségében biztosították, de azok használatát, így például a védősisakok viselését a munkavállalók gyakran elmulasztották, több esetben csak az ellenőrzés hatására vették fel azokat. Előfordult, hogy a leesés elleni egyéni védőeszközöket, hevedert, a munkavállalók nem használták, azok használatát a munkáltató részéről minden esetben nem követelték meg. A célvizsgálat során több munkavédelmi bírság kiszabására is sor került.

Fentiekén túl az építési munkaterületeken jellemző szabálytalanság volt, hogy a villamos kéziszerszámok megtáplálását biztosító villamos hosszabbító vezetékeket nem megfelelő, sérült állapotban használták. A villamos kapcsoló, elosztó szekrények gyakran nyitottak voltak, melyekhez illetéktelenek szabadon hozzáférhettek.

Azon esetekben, amikor a munkáltatók munkavédelmi dokumentumainak ellenőrzésére is sor került, tapasztaltuk, hogy volt olyan munkáltató, amely semmilyen munkavédelmi dokumentummal nem rendelkezett, így például a munkavédelmi oktatást nem dokumentálták, kockázatértékelést nem tudtak bemutatni.

Munkaegészségügy:

Az ágazatban továbbra is problémaként érzékelhető, hogy a munkahelyeken egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállalók orvosi alkalmassági vizsgálattal, illetve a rájuk vonatkozó jogszabályi előírás alapján orvosi foglalkoztathatósági szakvéleménnyel sem rendelkeztek. Ez nem az alkalmazásuk feltétele, ugyanakkor több esetben például magasban végeztek munkát, és szerencsés ebben az esetben, ha a munkakezdés előtt a munkavállaló orvosi vizsgálaton esik át, pl. kiszűrhető, ha magas a vérnyomása.

Az elsősegélynyújtás személyi-, illetve tárgyi feltételei vizsgálata során tapasztalható volt, hogy elsősorban kisebb munkaterületeken elsősegélynyújtó személy, illetve megfelelő felszerelés sem volt biztosítva.

2020. szeptember 14 – 2020. október 25. közötti időszakban a munkavédelmi hatóság a „**Veszélyes anyagok munkahelyi célvizsgálata**” tárgyú saját tervezésű célvizsgálatot végezte. A célvizsgálat indoka volt, hogy a korábbi években tartott munkavédelmi ellenőrzések tapasztalatai alapján szinte valamennyi ipari ágazatban tevékenykedő munkáltatónál használtak fel veszélyes anyagot, és igen magas volt az azzal kapcsolatban feltárt hiányosságok száma, továbbá e témakörben országos célvizsgálat a szakmai irányító hatóság részéről a közelmúltban nem volt elrendelve.

A vizsgálat célja annak ellenőrzése volt, hogy a munkáltatók a tevékenységük során a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítják-e, illetve betartják-e az előírt személyi-, tárgyi- és szervezési követelményeket. A vizsgálat célja volt továbbá, hogy felhívjuk a munkáltatók figyelmét a veszélyes anyagokkal/keverékekkel kapcsolatos jogszabályváltozásokra és tanácsadással segítjük ez irányú feladataik végrehajtását.

A vizsgálat többségében, 7 esetben 1-9 fős vállalkozást érintett, 10-49 főt foglalkoztató 3 volt. A munkáltatók közül 4 volt 50 fő feletti létszámú, illetve 1 munkáltató létszáma meghaladta az 500 főt.

A célvizsgálat során többek között az alábbi tapasztalatokat szereztük:

A munkáltatók közel harmada nem vezetett nyilvántartást a munkahelyen alkalmazott veszélyes anyagokról és veszélyes keverékekről. Többsége rendelkezett a veszélyes anyagok biztonságos felhasználásához szükséges biztonsági adattal a munkahelyen használt veszélyes anyagokra, de volt olyan munkáltató, aki az ellenőrzés időpontjában nyomtatta ki azokat. Néhány esetben tapasztaltuk, hogy a munkavállalók számára rendelkezésre álló biztonsági adatlapok nem feleltek meg a hatályos jogszabályoknak.

A veszélyes anyagok, keverékek biztonságos felhasználásával kapcsolatosan több munkáltatónál került sor hiányosság megállapításra, így például:

- az eredeti csomagolóeszközből más csomagolóeszközbe tették át a tisztító szert, azonban nem jelölték, címkézték, így nem volt megállapítható annak tartalma.
- eredetileg élelmiszer tárolására gyártott ásványvizes flakonokban különböző veszélyes anyagokat tároltak.

A munkáltatók közel harmadánál a munkavállalók közül kiképzett, elsősegélynyújtásra kijelölt személy jelenléte nem volt biztosított.

Ágazatok ellenőrzésére vonatkozó ellenőrzési tapasztalatok:

- **Építőipar**

Az ellenőrzések tapasztalatai megegyeznek a fentebb leírt célvizsgálat tapasztalataival.

- **Feldolgozóipar**

Fafeldolgozás:

Az ágazatban a munkakörülményekre, a használt munkaeszközök munkavédelmi állapotára vonatkozó ellenőrzési tapasztalatok ellentmondásosak. Egyes esetekben tapasztaltuk, hogy a szociális létesítmények biztosítása mellett több esetben fordítottak figyelmet azok felújítására, például megfelelő öltözők kialakítására. Más esetekben a helyiségek megfelelő felszereltségéről,

tisztántartásáról nem gondoskodtak. Az ellenőrzött faipari üzemek egy részénél, amelyek sorozatgyártást végeztek, új termelőkeny gépek, gépsorok jelentek meg. Itt már modern biztonsági berendezéseket alkalmaztak. A régi gépek esetén a tapasztaltak alapján továbbra is több hiányosság merült fel a munkaeszközök nem megfelelő állapota miatt. Intézkedésre például a védőburkolatok használatának elmaradása, megfelelő beállításával kapcsolatban került sor. Előfordult, hogy a karbantartás után a védőburkolatot nem helyezték vissza és a gép balesetveszélyes volt. A megfelelő karbantartások elmaradása miatt villamos munkaeszközök érintés elleni védelmének szigetelési hiányosságai, lekopott figyelmeztető feliratok és jelölések hiányosságai is több esetben megállapíthatók voltak. A por és forgácselzívó berendezések ellenőrzését és karbantartását elmulasztották.

A szükséges egyéni védőeszközöket többségében biztosították a munkáltatók. Ezek mellett még mindig található volt olyan eset, amikor védőlábbeli helyett papucsban dolgozott a munkavállaló.

Fémfeldolgozás

Munkabiztonság

A fémfeldolgozás ágazatban tapasztalható, hogy egyes munkáltatók több munkahelyen kisebb, nagyobb bővítéseket, felújításokat végeztek, melyek során a munkakörülmények javulása is érzékelhető volt. A régi gépek mellett egyre több korszerű fémipari gépet alkalmaztak. A munkáltatók az új gépek elhelyezését a környezetükben lévő gépek figyelembe vételével, áthelyezésével alakították ki, melyek során azok elhelyezése, megközelíthetősége az üzemi utak kialakítása megfelelt a követelményeknek, így az szintén pozitívumként volt értékelhető.

A munkáltató munkavédelmi dokumentumaiban meghatározott egyéni védőeszközök jellemzően rendelkezésre álltak, például védőkesztyű, védőszemüveg, hallásvédők. Előfordult viszont, hogy a munkavállaló a számára biztosított fül dugót, fültokot nem használta.

Hiányosságok voltak, hogy a munkahelyeken üzemeltetett homlok villás emelőtargoncák emelőgép naplóit nem vezették naprakészen, abban a műszakonkénti vizsgálatok tényét nem rögzítették. Esetenként a kezelő elhagyásakor a targonca kulcsát az emelőgépben hagyták. Előfordult, hogy az emelőgép kezelő a targonca biztonsági övét nem használta. Emelőtargoncák esetében tapasztaltuk, hogy az emelési diagramok lekoptak, nem voltak olvashatóak vagy a gépből hiányoztak.

Munkaegészségügy

A munkáltatók az előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatokról általában megfelelően gondoskodtak. Időszakos orvosi alkalmassági vizsgálatoknál volt tapasztalható, hogy néhány esetben azok hiányoztak.

A feldolgozó ipari ágazatokban továbbra is problémát jelent a munkavállalókat érő zaj és por (faipar), légszennyező anyagok jelentette expozíciós hatások elleni védelme. Előfordult, hogy a munkahelyi zajterhelést nem határozták meg, illetve mérést sem tudtak bemutatni, így a hallásvédő egyéni védőfelszerelések meghatározásánál azokat nem vették figyelembe. A munkavállalók által használt porelzívó berendezések nem megfelelő karbantartottsága miatt, a munkahelyeken tapasztalható volt a porkibocsátás, ugyanakkor a biztosított porálarcok viselése a munkavállalók részéről gyakran elmaradt.

Egyes fémipari munkáltatóknál a hegesztési technológiából adódó légszennyező anyagok (hegesztési füst) elvezetését, megfelelő elszívást, illetve légcserét, a munkáltatók maradéktalanul csak kevés helyen oldották meg. A légszennyező anyagokra vonatkozóan, a munkahelyi levegőszennyezési méréseket a munkáltatók rendszeresen nem végezték. A telepített hegesztő munkahelyeknél tapasztalható volt, azok munkavédelmi szempontú üzembe helyezését nem végezték el.

A munkáltatói szabályozásokban, például az orvosi alkalmassági vizsgálatoknál, a hallásvizsgálatok, záróvizsgálatokkal kapcsolatos intézkedések hiányoztak.

- **Gépipar**

Munkabiztonság

A munkafolyamatok szabályozottsága és az ellenőrzések miatt, kevesebb hiányosság volt tapasztalható. A munkaeszközök karbantartása rendszeresen, tervszerűen történik.

Az ellenőrzések során tapasztalható volt, hogy a szociális helységek megfelelő állapotára, tisztántartására nem fordítottak megfelelő figyelmet, mellyel kapcsolatban közérdekű bejelentések során is több esetben fordultak a hatósághoz.

A munkáltatóknál belső anyagmozgatásra használt emelőgépek teherfelvevő eszközeinek állapotára, ezen eszközök tárolása miatt került sor intézkedésre. Villamossági hiányosságok között a tömbszelencék, a külső köpenyszigetelés, villamos szerelvények sérülései voltak tapasztalhatók.

A munkavédelmi dokumentumokat, így a munkahelyi kockázatértékelést, az egyéni védőeszközhöz juttatás belső rendjét, az orvosi alkalmassági vizsgálatokra vonatkozó szabályozást a munkáltatók jellemzően elkészítették.

Munkaegészségügy:

A munkáltatók jellemzően zaj, levegőszennyezettség méréssel rendelkeztek, melyek eredményeit a dokumentumokban, így munkáltatói kockázatértékelésekben figyelembe vették. Az ennek megfelelően meghatározott, a munkavállalók részére előírt egyéni védőeszközöket a munkáltatók biztosították, azokat a munkavállalók jellemzően használták.

Az orvosi alkalmassági vizsgálatokat jellemzően elvégeztették, erre foglalkozás egészségügyi szolgáltatóval kötöttek szerződést.

- **Mezőgazdaság** (benne: növénytermesztés, állattenyésztés, erdőgazdálkodás, fakitermelés, halászat)

2020. évben ebben az ágazatban átfogó tapasztalatokat a hatóság nem szerzett. Elsősorban baleset vizsgálatok során került sor munkavédelmi ellenőrzésre.

A mezőgazdasági ágazatban pl. érkezett beadvány szerint, a munkavállaló forrázásos, illetve elesésből adódó balesetét a munkáltató nem ismerte el munkabalesetnek és nem vizsgálta ki. A munkavédelmi hatóság kivizsgálása után a munkáltatót a munkabaleset megfelelő kivizsgálására és munkabaleseti jegyzőkönyv megküldésére kötelezte.

Közérdekű bejelentés alapján került sor ellenőrzésre fakitermelés területén. Ez esetben őstermelő foglalkoztatott munkavállalókat a kivágott és feldarabolt faanyag mozgatására. A fadöntést a döntésben képzetlen és járatlan őstermelő szabálytalan módon végezte.

Munkavédelmi oktatásra, a döntéstől való biztonsági távolság betartására, orvosi alkalmassági vizsgálatok elvégzésére, munkáltatói munkavédelmi dokumentumok elkészítésére történt intézkedés.

Ebben az ágazatban halálos munkabaleset is következett be, mely esetben a szántás során használt – *borulással szemben védő, védőkeret nélküli* - traktor szántáskor történő felborulása során következett be halálos baleset. A traktort kezelő munkavállaló mezőgazdasági gépkezelői jogosítvánnyal sem rendelkezett.

A munkavédelmi ellenőrzések során feltárt hiányosságok jellemző formái, okai:

- a munkavállalók hiányos munkavédelmi oktatása, oktatások megfelelő dokumentálásának elmaradása;
- a munkáltatói kockázatértékelésének, munkavédelmi szabályozási dokumentációnak, hiányos, nem megfelelő tartalma;
- a veszélyes és nem veszélyes munkaeszközök üzembe helyezésének, időszakos biztonsági felülvizsgálatainak elmaradása;
- a munkaeszközök elhasználódásából és nem megfelelő karbantartásából adódó meghibásodások, így például védőberendezéseinek hiánya, működésképtelensége;
- az egyéni védőeszközök használatának elmulasztása;
- a veszélyes anyagok felhasználási szabályainak megszegése;
- a villamos vezetékek szigetelésnek meghibásodása, tokozott szekrények nyitott állapota;
- az előzetes és időszakos orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása.

A munkavédelmi ellenőrzések alapján 2020. évben történt intézkedések

Hiányosság megszüntetésére kötelező határozatok	
Határozatok száma	172 db
Intézkedési pontok száma	852 db
Tevékenységet, működést, használatot felfüggesztő munkavédelmi döntések (végzés/határozat)	
Döntések száma	139 db
Érintett munkavállalók száma	436 fő
Felfüggesztett munkaeszközök száma	133 db
Felfüggesztett tevékenységek száma	208 db
Munkavégzéstől eltiltó döntések (végzés/határozat)	
Döntések száma	23 db
Eltiltott munkavállalók száma	74 fő
Figyelmeztetések	
Végzések száma	0 db
Intézkedési pontok száma	0 db
Érintett munkavállalók száma	0 fő
Közigazgatási bírsághatározatok	
Határozatok száma	0

Közigazgatási bírság összege	0
Munkavédelmi bírsághatározatok	
Határozatok száma	11 db
Munkavédelmi bírság összege	7 603 900 Ft
Érintett munkavállalók száma	28 fő

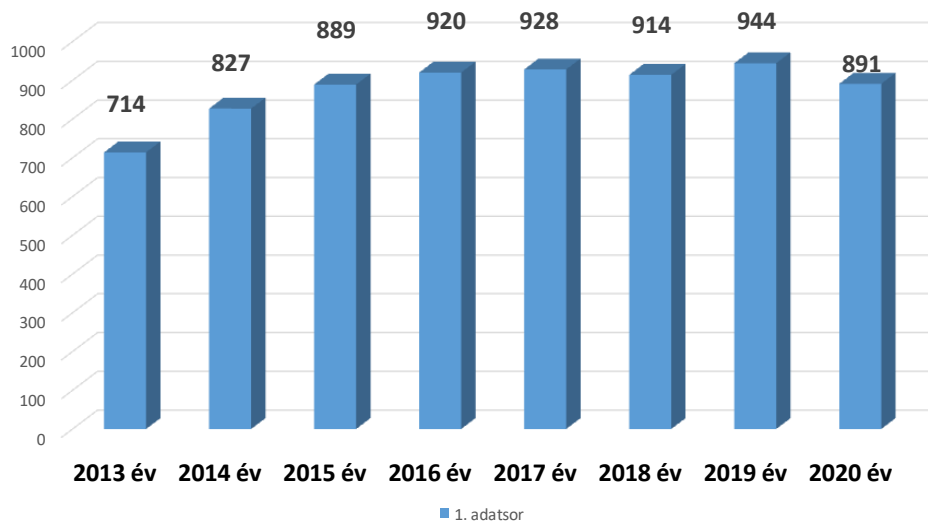
Munkabalesetek:

A munkavédelem hatékonyságának egyik jellemző fokmérője a bekövetkezett munkabalesetek száma. A hatóságunkhoz megküldött munkabaleseti jegyzőkönyvek adatai alapján 2020. évben megyénkben 891 fő munkavállalót érintő - 3 munkanapot meghaladó munkaképtelenséggel járó - munkabaleset következett be.

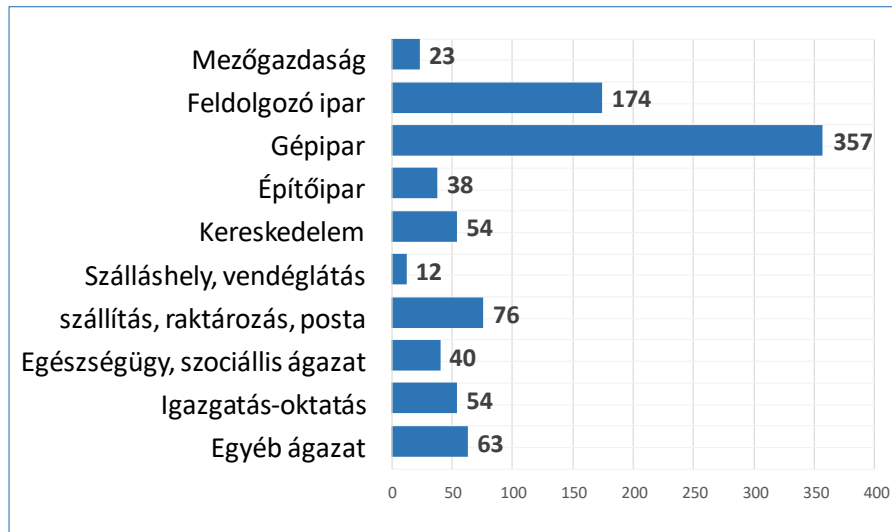
Munkabaleseti adatok országos összehasonlításban:
Munkabalesetek alakulása területi bontásban (ITM 2020 évi a munkabalesetek alakulásáról szóló tájékoztatója alapján)

Terület	Munkabalesetek megoszlása					
	Összes munkabaleset	Az összes munkabalesetből				
		Halálos	Súlyos csonkulás	Egyéb súlyos	Súlyos összesen	Csonkulásos összesen
Budapest	3 157	6	2	14	22	20
Baranya	814	2	2	4	8	9
Bács-Kiskun	1 018	3	2	7	12	10
Békés	500	3	1	4	8	9
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 221	6	2	6	14	13
Csongrád-Csanád	802	1	2	1	4	11
Fejér	1 273	3	2	1	6	14
Győr-Moson-Sopron	1 329	2	3	0	5	16
Hajdú-Bihar	934	0	1	4	5	9
Heves	731	2	2	1	5	8
Komárom-Esztergom	924	2	0	2	4	7
Nógrád	381	1	1	0	2	6
Pest	2 383	11	1	9	21	14
Somogy	636	1	0	5	6	14
Szabolcs-Szatmár-Bereg	969	2	0	2	4	8
Jász-Nagykun-Szolnok	891	6	0	6	12	12
Tolna	426	1	1	0	2	6
Vas	650	1	0	2	3	9
Veszprém	687	5	0	0	5	9
Zala	425	2	1	3	6	6
Külföld	215	4	0	0	4	3
Összesen	20 366	64	23	71	158	213

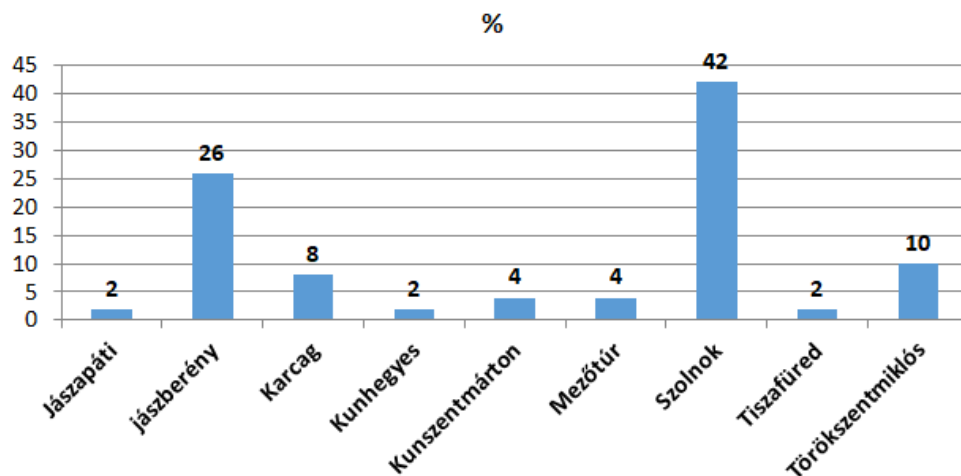
Munkabalesetek száma évenkénti bontásban (JNSZ megye)

Munkabalesetek számának alakulása Jász-Nagykun-Szolnok Megyében ágazatonként 2020. évben

Munkabalesetek számának alakulása járásonként 2020. évben %-ban megadva.

Munkabalesetek megoszlása korcsoportok alapján

Korcsoport	Munkabalesetek megoszlása					
	Összes munkabaleset	Az összes munkabalesetből				
		Halálos	Súlyos csonkulásos	Egyéb súlyos	Súlyos összesen	Csonkulásos összesen
0-17 év	1	0	0	0	0	0
18-24 év	131	1	0	0	1	2
25-34 év	203	2	0	2	4	2
35-44 év	205	0	0	2	2	5
45-54 év	210	3	0	1	4	1
55-64 év	140	0	0	1	1	2
65 évnél idősebb	1	0	0	0	0	0
Összesen	891	6	0	6	12	12

Munkabalesetek megoszlása létszám kategória szerint

Munkáltatói létszám kategória	Munkabalesetek megoszlása					
	Összes munkabaleset	Az összes munkabalesetből				
		Halálos	Súlyos csonkulásos	Egyéb súlyos	Súlyos összesen	Csonkulásos összesen
1 - 9 fő munkavállaló	110	3	0	1	4	2
10 - 49 fő munkavállaló	211	1	0	3	4	6
50 - 249 fő munkavállaló	240	2	0	0	2	1
250 - 499 fő munkavállaló	78	0	0	0	0	1
500 vagy több munkavállaló	250	0	0	2	2	2
A munkavállalók száma ismeretlen	2	0	0	0	0	0
Összesen	891	6	0	6	12	12

2020 évben bekövetkezett munkabalesetek csoportosítása jellegük szerint:

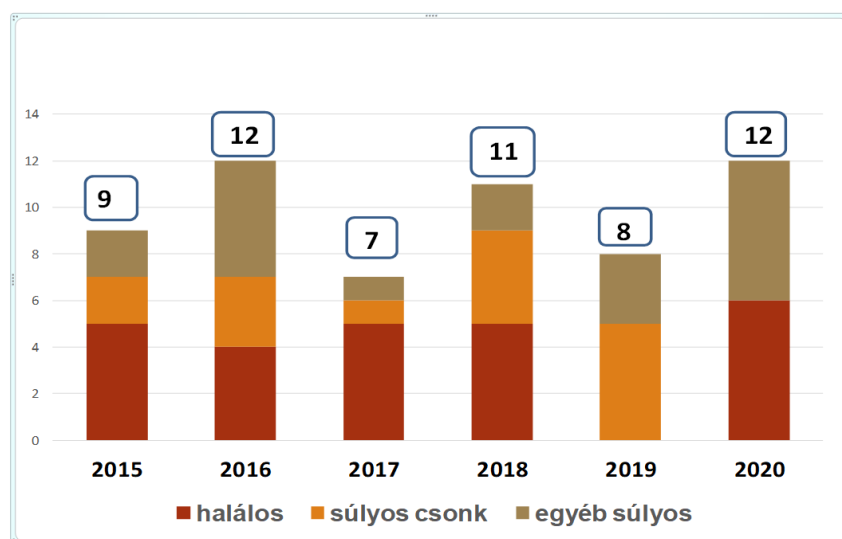
Felületi sérülés:	227
Nyílt seb:	218
Zárt csonttörés	164
Rándulás:	148
Ficam:	57
Fej és belső sérülések:	11
Egyéb vegyi anyag okozta sérülések, égések, traumás sokk, nyílt törések okozta balesetek stb.:	66
összesen:	891

Súlyos balesetvizsgálati tevékenység

A munkavédelmi hatósághoz 2020. évben érkezett bejelentések közül **12 súlyos munkabaleset** volt.

A súlyos munkabalesetek közül 3 közúti közlekedési baleset, melyek közül kettő halálos és egy életveszélyes munkabaleset.

A bejelentések közül 9 - *négy halálos, négy életveszélyes, egy pedig érzékszerv (egyik szem) elvesztésével járó* - **súlyos munkabaleset** kivizsgálatára került sor. Ezeken túl egy 2019. év decemberében történt súlyos munkabaleset vizsgálatának befejezésére 2020. évben került sor.

Összes súlyos munkabaleset száma Jász-Nagykun-Szolnok Megyében, 2015-2020 években.

A munkavédelmi hatóság által a 2020. évben vizsgált súlyos balesetek az alábbiak voltak:

- Forgácsoló műhelyben, a gépet kezelő munkavállaló ruházata beakadt a forgó munkadarabon lévő központosító gyűrű beállító csavarjába, amely a ruházatot felcsavarta. A baleset után a munkavállaló kórházban elhalálozott.

- Mezőgazdasági szövetkezet magtáránál bevilágítókkal ellátott azbeszt hullámpala borítású tetőn közlekedve végezték a magtisztító gép surrantó csővezetékeinek cseréjét, amikor a tető beszakadt és a munkavállaló a betonpadozatra esett és életveszélyes sérüléseket szenvedett.
- Műanyagipari telephelyen lévő csarnokban dolgozó gépkezelő munkavállaló kéziszerszámaival (lapát, partfis) rátámadt munkatársára, aki súlyos sérüléseket szenvedett.
- A darun lévő láncos függeszték egyik horga emelés során beakadt, megfeszült majd kipattanás után a sérült fejét eltalálta. A sérült arckoponya sérülés következtében a bal szemét elvesztette.
- Rakodó a tehergépkocsi platóján tartózkodva, a hulladékgyűjtő edények leadása során, a gépjármű platójáról, annak oldalfalán átesett és a beton járdára zuhant, koponyasérülést szenvedett, mely következményeként kórházban elhunyt.
- A daruzási munkák során a daru a gémmel a terület felett áthaladó 22 kV középvezetékű háromfázisú villamos szabadvezetékét oly mértékben megközelítette, áthúzott illetve hozzáért a vezetékekhez, hogy a teherkötözői munkát végző munkavállaló áramütést szenvedett, mely következményeként kórházban elhunyt.
- A munkavállalók kb. 1 tonna tömegű köracél rudat, a munkáltató által gyártott, belső anyagszállításra használt, négy keréssel rendelkező szállító kerekocsin akarták annak közepére mozgatni, amikor a kocsi felbillent és az anyag a munkavállalóra esett, aki életveszélyes sérülést szenvedett.
- Erdőfelújítási munka részeként, talaj előkészítő mélyszántást végeztek, amikor a traktor a művelt tábla széléhez érve balra fordulást követően, a munkaterület végét szegélyező növényzettel erősen benőtt, körülbelül 1,7 m mély árokba borult, mely során a munkavállaló elhalálozott.
- A munkavállaló azbeszt hullámpala tetőn leesés elleni védelem nélkül villámhárító bontását végezte, amikor alatta az azbeszt hullámpala tető beszakadt és kb. 4,8 m magasról a létesítmény beton padozatára esett.

Fokozott expozíciós esetek:

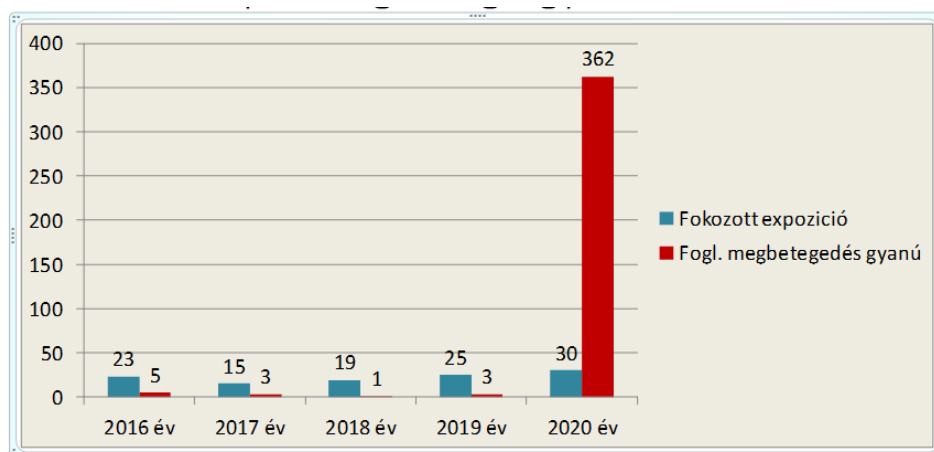
A fokozott expozíció a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során, a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben vizsgált biológiai mutatók (vér, vizeletvizsgálat) határértékeket meghaladó mértéke. Ez még nem megbetegedés. A fokozott expozíciós esetek kivizsgálása és ez alapján a megelőzést célzó intézkedések megtétele a megbetegedések kialakulásának megelőzését szolgálják.

Jogszabályi változások miatt a munkavédelmi hatóság feladatai közül kikerült a fokozott expozíciós esetek körülményeinek kivizsgálási kötelezettsége, azt már a munkáltató végzi. A kivizsgálás eredményéről készített jegyzőkönyvet a hatóságnak kell megküldeni. A munkavédelmi hatóság a fokozott expozíciós esetekről nyilvántartást vezet, illetve annak iratait nyilvántartás céljából megküldi a munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi szervnek. 2020. évben 30 fokozott expozíciós esetet jelentettek be hatóságunkhoz két munkáltató részéről.

Foglalkozási megbetegedések:

Hatóságunkhoz a 2020 évben 362 fő megbetegedésével kapcsolatban - túlnyomó részben a második félévben - érkezett bejelentés foglalkozási eredetű megbetegedés gyanújával. Ezek

közül 360 fő munkavállaló megbetegedését a COVID-19 típusú koronavírus okozta. A bejelentések elsősorban oktatás (óvodák, iskolák), egészségügy, szociális gondozás területéről

Fokozott expozíciós esetek és foglalkozási megbetegedések számának alakulása Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2016-2020 években.

A járványügyi helyzetre tekintettel a munkavédelmi hatóság a foglalkozási megbetegedés gyanú kivizsgálását - a személyes kontaktust kerülve- elektronikus úton megküldött nyilatkozatok alapján végezte. A kivizsgáláshoz a munkáltató, a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa, a munkavédelmi képviselő (közalkalmazotti tanács elnöke), valamint a megbetegedett munkavállaló írásos nyilatkozata került bekérésére. A kivizsgálásba az innovációs és technológiai miniszter által vezetett minisztérium orvos szaktanácsadója is bevonásra került. A korábbi évekhez nem hasonlítható mennyiségben beérkezett bejelentések kivizsgálásához kapcsolódó adminisztratív teendők, a kivizsgálások, az osztály valamennyi ügyintézőjének többlet terhet jelentett, mely a munkavédelmi hatóság egészének működésére hatással volt. A bejelentett foglalkozási megbetegedések kivizsgálását, az adatok bekérését, vizsgálati lapok NNK-hoz történő felterjesztését folyamatosan végzi hatóságunk. A kivizsgálások többsége 2021. évre húzódott át.

A járványügyi helyzetre tekintettel minimalizálni kívántuk a személyes ügyintézkést, mégis több intézménytől és az érintett munkavállalók egy része a telefonon történő kapcsolatfelvétel mellett személyesen is megkereste hatóságunkat. Az orvosok, munkáltatók, munkavállalók, munkavédelmi képviselők rendszeresen fordultak hatóságunkhoz, mivel nem voltak tisztában a kivizsgálás folyamatával, módjával, lehetőségeikkel. A kivizsgálás során pedig rendszeresen tettek fel kérdéseket a kiküldött nyilatkozatok kitöltésével kapcsolatban.

A bejelentések kb. 30 % -a adathiányos volt, arról például a TAJ- szám, személyes adatok, foglalkozás megjelölése, stb. hiányzott. E tekintetben a kivizsgálások lefolytatásához elengedetlen adatok egyeztetése érdekében telefonon, illetve írásban kellett a szükséges egyeztetéseket lefolytatni.

A fentiekén túl a bejelentett más típusú foglalkozási megbetegedés gyanújának kivizsgálására is sor került.

Tájékoztató, tanácsadó tevékenység:

A tanácsadások száma a 2020. évben 42 db volt. Többségében telefonon keresték meg hatóságunkat összesen 31 esetben, ezen kívül 4 esetben személyesen és 6 esetben e-mailben kértek tanácsot.

A tanácsadások egy része több témakört is érintett, melyek jellemzően a következők:

- baleset kivizsgálása, minősítése, bejelentése;
- munkáltatói kockázatértékelés; veszélyes anyagok kockázatbecslése;
- orvosi alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos előírások;
- egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozása, egyéni védőeszköz biztosítása;
- munkavédelmi ismeretek;
- munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme;
- munkavédelmi üzembe helyezés.

Fentiekén túl rendszeresen kellett tanácsadási tevékenységet folytatni, a koronavírussal kapcsolatos kivizsgálások kérdéskörében, melyeket a foglalkozási megbetegedések kivizsgálásánál részletesen megemlítettünk.

A hatósághoz érkezett munkavédelmi szabálytalanságokra vonatkozó bejelentések:

A 2020. évben 19 db panasz és 44 db közérdekű bejelentés érkezett hatóságunkhoz. A közérdekű bejelentések, panaszok többsége a feldolgozóipari, mezőgazdasági, építőipari, kereskedelmi, valamint a szolgáltatási tevékenységhez kapcsolódott.

A panaszok tartalmát tekintve néhány a munkabaleset kivizsgálásának elmaradása témakörben érkezett, melyek kivizsgálását a munkavédelmi hatóság végezte. A többi, foglalkozási megbetegedéseket panaszoló munkavállalóknál, mivel megbetegedését sem háziorvosa sem foglalkozás-egészségügyi orvosa nem jelentette be, foglalkozási megbetegedés gyanújával a panaszt továbbítottuk az NNK-felé.

A közérdekű bejelentések legnagyobb része a munkahely kialakításával, a munkavégzés körülményeivel és az egyéni védőeszközök biztosításával, illetve annak hiányával kapcsolatban érkezett.

Szolnok, 2021. augusztus 25.

Összeállította:

Katonáné Papp Ágnes
osztályvezető